

Tuberkuloza

Svake godine Hrvatski Crveni križ kao i Crveni križ Grada Rijeke obilježavaju Tjedan borbe protiv tuberkuloze i ostalih plućnih bolesti od 14. do 21. rujna. Na taj način nastojimo upozoriti sve građane, oboljele osobe i članove njihovih obitelji na važnost sprečavanja, ranog otkrivanja i pravilnog liječenja tuberkuloze.

Tijekom stoljeća učinjeni su brojni napori i veliki napredak u pogledu otkrivanja uzročnika i načina liječenja te zarazne bolesti. Robert Koch je 1882. godine otkrio uzročnika bolesti, štapičastu bakteriju *Mycobacterium tuberculosis*. Od tada je prošlo 136 godina, a još uvijek godišnje u svijetu oboli od tuberkuloze više od 8 milijuna ljudi, a umre oko 2 milijuna. To je zarazna bolest od koje ljudi obolijevaju i umiru i u 21. stoljeću, drugi vodeći uzrok smrti od zaraznih bolesti.

Od tuberkuloze može oboljeti svatko, ali širenju tuberkuloze pogoduju rizični faktori kao neishranjenost, gladovanje, razne dijete, prenapučenost, alkoholizam, pušenje, narkomanija, stanje oslabljenog imuniteta, uzimanje immunosupresivne terapije i kortikosteroida, bolesti kao leukemija, šećerna bolest, akutne virusne infekcije te HIV infekcija. Ova bolest je učestala unutar posebno ranjivih marginaliziranih zajednica poput: migranata, izbjeglica, beskućnika, zatvorenika, domorodaca, etničkih manjina i ovisnika o drogama i alkoholu. TB je bolest koju kroz povijest prati stigma, a posebno zadnjih desetljeća kad je često udružena s HIV-om.

Tuberkuloza je sistemska zarazna bolest. Ključ kontrole bolesti je brzo postavljanje dijagnoze i adekvatno liječenje oboljelog. TB se prenosi od oboljelog s tuberkulozom pluća ili grkljana i to kihanjem, kašljanjem, pjevanjem, govorom. Tijekom kašlja izlučuje se 3 500 klica, koliko i tijekom mirnog govora kroz 5 minuta. Tijekom kihanja izluči se 1 000 000 klica. Najčešći simptomi tuberkuloze su dugotrajan kašalj, povišena tjelesna temperatura, gubitak na težini, osjećaj umora, malaksalost. Bolest često započinje podmuklo, te se teško postavi prava dijagnoza.

Najbolji način zaustavljanja širenja tuberkuloze je pronaći BK pozitivnog bolesnika i liječiti ga na odgovarajući način. U obitelji u kojoj postoji direktno pozitivan TB bolesnik mogućnost zaraze ostalih ukućana je 50-60%. TB je bolest koja se mora liječiti i koja se može izliječiti. Liječenje se provodi tijekom više mjeseci i uvijek s nekoliko vrsta lijekova istodobno. Posebno je zabrinjavajući podatak o porastu multirezistentne tuberkuloze u svijetu. Radi se o tuberkulozi gdje su uzročnici rezistentni na terapiju. Najčešći uzrok rezistencije je neadekvatno liječenje.

U Primorsko goranskoj županiji, prema podacima Epidemiološkog odjela Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije 2017. godine registrirano je 24 novooboljelih s incidencijom od 8,3 oboljela na 100 000 stanovnika, čime se nastavlja povoljan trend regresije bolesti. Prema podacima Službe za epidemiologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Hrvatskoj je u 2017. godini registrirano 371 oboljeli od tuberkuloze, s incidencijom od 8,9 oboljela na 100 000 stanovnika, što je također silazni trend.

Tuberkuloza - sušica - bijela smrt je značajan globalni javnozdravstveni problem. Svjetska zdravstvena organizacija je postavila Akcijski plan za TB za 2016-2020. Prema tom planu Vizija SZO je svijet bez tuberkuloze. Cilj akcijskog plana je zaustavljanje širenja rezistentne TB sa univerzalnim pristupom prevenciji, dijagnozi i liječenju TBC i time kraj globalne epidemije tuberkuloze. Do 2020.godine trebalo bi za 35% smanjiti mortalitet od tuberkuloze, za 35% smanjiti incidenciju tuberkuloze, te postići 75% uspjeh u liječenju multirezistentne tuberkuloze.

U zaključku bih istakla: „Ne možemo si dopustiti da ne znamo za tuberkulozu”

Dr.sc.Danijela Lakošeljac,dr.med.

